

Acció Ciutadana

Setmanari Republicà Federal

Olot, 1 Març 1930. — Subscripció 5 ptes. l'Any. Número solt 10 cts. — Administració, Concentració Republicana — Any I.—Núm. 1

SALUT!

DESPRES de sis anys i mig d'abstenció política en que moltíssims aspectes de civilitat han quedat esclafats sota el pes de la injustícia caciquil i particularista suministrada al poble per els que estaven al poder ben contràriament a la voluntat unànim de tothom, un sobtat, encara que esperat, canvi de règim, ha sadollat d'esperit els pulmons dels homes lliures i aquests incansablement voguen amb una extraordinària densitat de vida vers una excitació popular capaç de foragitar tots els prejudicis constituïts que obstrueixen els camins de l'avenç franc i noble del progrés.

No es tracta pas de tornar a l'estat de coses d'abans del règim d'exepció, aleshores sis anys i mig d'inhibició no haurien pas augmentat en gaire el nostre nivell cultural, ara es tracta de consolidar un ambient digne que respongui a totes les exigències racials, i tothom que accepti com a punt dens de civilitat la possessió d'un concepte lliberal de les coses ha de portar per aquesta dignificació el seu màxim esforç.

Es amb aquest afany que nosaltres sortim a la palestra com a portaveu de la nostra esquerra política, no desitgem actuar com a clarins d'estridència, ja que aquesta no té pas possibilitats de conuiu amb la nostra conressió de veritats, però cal definir, som republicans federals per ésser aquesta la forma actualment més justa de govern; la monopolització de l'estat és un absurd que els pobles que van a la vanguardia de la civilització han cuitat a eliminar, per tant el nostre ideal, basant-se en punts ben llògics, és tan respectable com tots els altres, que no n'estiguin mancats, i ho advertim a la premsa local—que saludem amb cortesia—per si alguns elements d'ella ja per el sol fet de tractar-se d'un periòdic lliberal poden mostrar-se disposats a emprendre una lluita contra nosaltres, si així fos, de esser-nos necessari, estem decidits a defensar les nostres conviccions amb la forma que exigeixin les circumstàncies.

***

Amic lector, company d'idea, obrer que dignifiques l'existència amb la suó del teu front; us saludem amb tot l'entusiasme de la nostra joventut i de la nostra força ideal, venim a omplenar en la nostra ciutat un buit que ha de donar-nos un aspecte noble i ens oferim ben incondicionalment per tots els vostres problemes.

Sols ens manca ara la vostra ajuda.

L'ORDRE

Una estadística de tots els errors esdevinguts en la humanitat en perjudici de l'ordre, motivats per la imaginació massa exaltada dels que haurien immolat totes les aspiracions de justícia condicionades a l'únic anhel de no pertorbar-lo, ens donaria un rendiment que faria escruixir.

Mantenir l'ordre. Evitar desordres. Que l'ordre no sigui alterat. Qui és que gosarà declarar-se enemic d'aquest paradísac benestar, de la vida suau, de les bones digestions i de la pau i tranquil·litat més absolutes?

Els desesperats que es llençaren al carrer a cremar la Bastilla durant la Revolució Francesa i el poble rus que tombà l'imperi dels Tzars i els irlandesos que volien alliberar la seva Patria del jou anglés, eren homes enemics de l'ordre? La revolta dels remences que esclatà en la nostra comarca contra els abusos dels senyors feudals, amb sobrada raó, també era promoguda per enemics de l'ordre?

Abans de contestar aquestes preguntes cal fer-ne alguna de fonamental. Que vol dir ordre?

Per quins camins s'obté? Ordre, quietud, pau i tranquil·litat són coses per tothom desitjades. Que vol dir ordre i per quins camins s'obté, són coses per molts ignorades. Per molts que tenen aquesta santa paraula en el prgrama i que en segueixen amb tota la tossuderia, amb tota la inconsciència els més oposats camins per obtenir-lo o per conservar-lo.

Investigant a fons la majoria de desordres arribarem a la conseqüència que els abusos desordenats són la principal llavor de les alteracions que l'ordre sofreix.

Conservar l'ordre és per molts homes refractaris a la veritat i a la lògica la construcció de presons i presiris i l'augment del cos de policia i Guàrdia civil. La por i els càstigs, la reclusió i les cargues a la via pública, els exils i les deportacions són, per aquests homes, les maneres usuals per garantir l'ordre.

Les responsabilitats dels desordres cauen sovint damunt dels que així pensen i dels que així obren. Són enemics de l'ordre els governants que en lloc d'estudiar i solucionar amb equitat i justícia les causes de descontentament,

Abans de la tempesta s'alça impetuosament i per última vegada tot allò que després ha de restar per sempre humiliat en el fang.

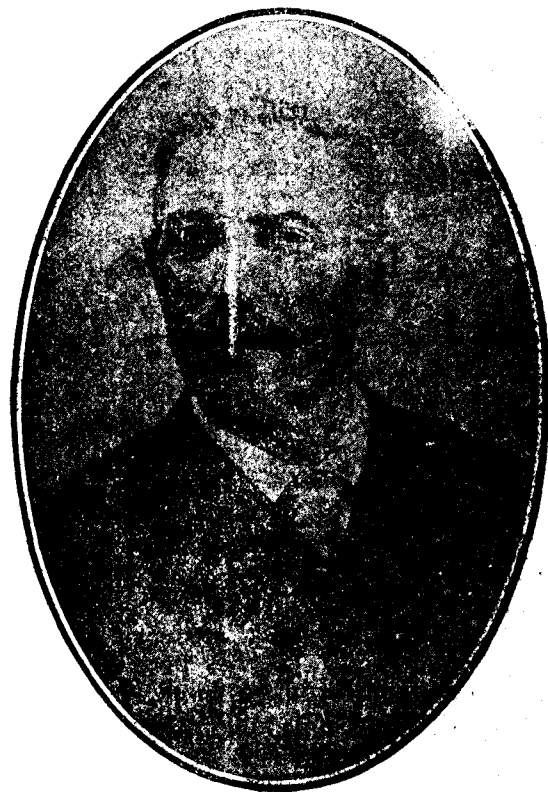
Goethe

van per ofegar-les amb repressions després de fer el sord als clams del poble.

La història ens conta lluites religioses, socials o polítiques que han dut vessaments de sang. Els cristians que morien a Roma devorats per les feres i els ciutadans que la Inquisició espanyola martiritzava no eren pas enemics de l'ordre. Uns i altres donaven la vida per llurs conviccions i segurament que els seus respectius butxins els motejaven de «pertorbadors de l'ordre». Els vertaders pertorbadors de l'ordre cometent aquells esgarrafosos crims contra el pensament i contra la voluntat, estaven creguts que mataven ideals i sols feien que revifar-los.

Encara avui persisteixen greus equivocacions sobre l'ordre. No pas pocs són els que el tenen sempre a flor de llavis i que com en les cases que no es netegen mai, temen el soroll, el moviment, els canvis i no volen que es toqui ni una palla de terra. Prefereixen pols i teranyines i demanen amb la més lleugera irresponsabilitat que siguin tancats amb pany i clau en les presons més infectes, els que s'atreveixin a intentar tocar cap cosa del seu lloc. No s'han aturat mai ni un sol moment a pensar serenament en la garantia més eficaç, en la seguríssima columna que li cal a l'ordre per a subsistir: una justícia sense falsificacions, conscient i humana.

DOMENEC ORDEIG

Homenatge

Al veure la llum un periòdic d'acció republicana considerem com un deure honorà la memòria de don Joan Deu Ros, entusiasta propagador i organitzador del partit republicà federal a l'any 1863.

Ell fou el primer alcalde elegit a la nostra ciutat per sufragi universal, dret guanyat per la revolució de Setembre de 1868, per la gran simpatia en que comptava amb els elements democràtics ocupà aquest càrrec fins a l'any 1873.

Composit
Nº 3704.

Comentari

Angel Samblancat, l'escriptor infadigable, l'apòstol dels obrers, l'home que per exposar amb franquesa el que ell considera un noble ideal, ço és, predicar a favor dels que tot ho fan i menys tenen, de dir el dret que tenen els treballadors a ésser considerats i premiats llurs suors amb més dignitat i justícia, doncs, per aquest gros delictes ha estat sovint perseguit i ha sojornat durant molts mesos a les presons espanyoles.

En una conferència que donà l'esmentat escriptor, el dia 22 del passat Febrer, en la «Concentració Republicana» d'aquesta ciutat (1), ens parlava de com havia de portar-se a cap una veritable política cultural, si es volia que esdevingués útil al poble. No n'hi ha prou que l'home nodreixi el seu cos i tingui una perfecta salut, una intensa vida fisiològica, ha de nodrir igualment el seu esperit; al costat del pa material, que per a assolir-lo gairebé sempre lluiten els obrers, hi ha d'haver el pa esperitual, ço és, una sòlida cultura.

La vida és moviment, activitat, energia, i si l'home no té cura de fomentar amb l'estudi, diàries i seleccionades lectures, el desenrotllament de les facultats de la seva ànima, aquesta, per falta d'exercici, caurà en l'ociositat, en l'ensopiment, i la manca d'energia interior i de vida i llum esperitual farà que aquest no pugui disfrutar d'una vida íntegra, plena, digna i amb les emocions que proporciona la força d'un ideal de constant perfecció.

Samblancat glosà aquest aspecte de la formació esperitual de l'home amb veritable encert, tot i posant abundants exemples i anècdotes per a fer més evident la transcendental importància que té una política ben orientada per a resoldre, amb justícia, tots els problemes que afecten al progrés de l'home.

Totes les lluites socials, gran part de les misèries humanes, els falsos governs, com ho ha estat, per a tots nosaltres, aquesta vergonyosa Dictadura, pròpia de pobles arrerassagats, incults i naufragats del més salvatge personalisme, són fruits eloqüents de la mala política cultural d'un poble, on els governants no es cuiden de fer veritable patriotisme, perquè patriotisme és constant acció, afany dur i penós de realitzar la idea de perfeccionament que ens hân de predicar els directores de la consciència nacional. Donem a tots, i singularment a la massa obrera, la que més sofreix l'actual i deficient organització pedagògica de l'Estat, una educació ciutadana, semblant a la que es dona en altres pobles d'Europa, com Suïssa, Dinamarca, etc., i veurem, com deia Samblancat, que els problemes socials ells mateixos es resolent.

En successius treballs glosarem altres passatges de l'admirable conferència del fervent republicà A. Samblancat.

DEMOfIL

(1) En el número vinent publicarem aquesta conferència.

Política Local

Amb motiu del 57 aniversari de la proclamació de la República de 1873, diversos elements convocats per la Societat «Concentració Republicana» celebraren el dia 11 d'aquest mes un sopar de solidaritat ideal.

S'assentaren a les taules uns cinquanta començals. A l'acte es llegí una lletra d'adhesió del catedràtic de la Normal de Mestres de Girona senyor Miquel Santaló.

Parlà en representació de la Societat «Concentració Republicana» el seu secretari senyor Iglesias que es referí a la proclamació de la primera república espanyola.

El Sr. Virgilio del Caso, conseqüent republicà, digué, amb entusiasme, unes breus paraules d'optimisme.

El senyor Antoni Dot, en representació de la joventut d'esquerra política local, dissertà entorn de la necessitat de fer una coalició d'esquerres que pugui afrontar amb avantatge l'oposició; considerà que la única solució lògica i ràpida per alguns aspectes racials està en la proclamació d'una república federal.

Per últim l'entusiasta socialista Sr. Pelegrí Serrat, parlà de la República Social.

Per tancar la festa es prengué l'acord de trametre un telegrama de felicitació a don Miquel d'Unamuno per haber acabat el seu exil i un altre al President del Consell de Ministres demanant l'extensió de l'amnistia als processats per la causa de Gorrat i a Francesc Macià i als seus.

El dimarts d'aquesta setmana, dia 25, l'alcalde de la Dictadura senyor de Roca amb motiu

del seu cessament, obsequià als socis de l'Olot Club—condicionals amics seus— amb xampany i dolços. Aquest saberen correspondre felicitant-lo i victorejant-lo per l'actuació seva al consistori.

S'ens diu que li prometeren un àpet d'homenatge.

LES ARTS

Organitzada per la «Sala Parés» de Barcelona, durant la segona quinzena del mes passat, fou oberta al públic una interessant exposició de pintures del nostre company de redacció Josep Pujol. No podent, directament, fer cap comentari de les seves obres, reproduïm molt gustosament algunes opinions dels crítics barcelonins.

Diu Carles Capdevila a «La Publicitat»:

«El pintor olotí Josep Pujol, ocupa la sala antiga amb una col·lecció d'olis molt interessant. Diverses vegades hem subratllat les aptituds d'aquest artista dotat d'una sensibilitat molt afínada; qualitats que fins ara havia posat a contribució per a perpetuar allò que havíem convingut d'anomenar escola olotina. Avui, però, orienta les possibilitats del seu temperament cap un altre horitzó. La provatura és curiosa i li ha donat ocasió de produir alguns fragments de pintura ben personals. De la concepció realista, bucòlica del paisatgisme olotí tradicional, en fa derivar una mena d'estructuralisme expressiu que de vegades envaeix el camp de la pintura romàntica tipista. «Carrer (Hostalets)». «El poble (Setcases)», i les dues teles de la plaça de Santa Pau, tenen l'accent de la pintura de gènere de mitjan segle passat; la preocupació del color literal del model ha estat substituïda per una intenció elegiaca que comunica als temes vulgaritzats per l'escola local, un drinc d'originalitat i d'independència molt esperançadors. En altres obres, la ingenuïtat de la paleta, múltiple i tendra se sotmet a un rigorisme estructural i descriu amb prolixitat paisatges urbans característics, com els anotats en les teles del Poble Sec.

«Paisatge (Apartament)». «La Plaça d'Olot» i «El Poble (Santa Pau)», representen la transició entre la nova manera que hem citat més amunt i la primitiva fidel a l'escola de la qual ens donen una idea molt favorable les teles «Paisatge» (9), «El Mercat (Firal)» i «Paisatge (Taller)».

Assenyalant com un indici felicíssim de la traslació estilística i conceptual de l'autor la nota «Camí d'Ull de Ter».

D'El Matí:

«Decididament, amb l'exposició de Josep Pujol s'ha pogut comprovar d'una manera definitiva el que ja s'insinuava en l'exposició del seu company Vicens Solé Jorba, celebrada fa poc temps, el fet que la jove pintura olotina tendeix a seguir nous viaranyes, la qual cosa ha de portar els joves conreadors d'aquesta, a l'assoliment d'una renova personalitat.

El fet que en aquesta exposició els paisatges es trobin obertament en minoria respecte als altres temes tractats, és una de les manifestacions d'aquesta evolució, evolució que si En Pujol sap sostenir en perfecte equilibri a través de les contrarietats que li caldrà afrontar, ha d'anar situant-se en un pla cada dia superior.

Ens caldrà distingir un fet ben curiós, i és que són les teles d'una major complexitat com: la plaça d'Olot, els dos aspectes d'El Poble Sec, aquelles en les quals En Pujol ha reeixit d'una manera definitiva, en canvi en visions molt més simples de paisatges i de recones dels pobles rurals s'observa, a voltes, la influència d'algun pintor estranger, no assimilada, encara com caldria.

De totes maneres, cal reconèixer un avenç definitiu en la seva carrera artística.—R. V.»

Jaume Martrus

Durant, també, la segona quinzena del mes passat, el nostre amic En Jaume Martrus, tingué oberta a les Galeries Arenyes, una interessant col·lecció d'escultures. El fet de que aquest artista, completament oblidat per la seva llarga estada a l'extranger, exposés a Barcelona, causà espectació i curiositat, obtenint un èxit merescut per part dels entesos i crítics d'aquella Capital.

Una de les obres que més elogis ha merescut, és la

«Puríssima», escultura que figura a la façana de la fàbrica Subirás de la nostra ciutat, executada admirablement amb pedra. A Olot, on els sants es fabriquen (ja podem dir-ho) sense gaires escòrpols, aquesta obra ha estat un alligonament que es farà necessari.

Municipals

El dia 26, a les dotze, es reuniren els senyors convocats per la Secretaria de l'Ajuntament per a formar el nou Consistori. Presidí l'Alcalde senyor de Roca.

Llegida l'acta de la proclamació, com també les disposicions que fan referència a la mateixa, en el R. D. de 15 de l'actual, l'esmentat senyor de Roca feu entrega de la presidència al de més edat, entre els convocats, que resultà ésser el senyor Joan Tresserras, qui fou proclamat, amb caràcter interí, Alcalde.

Tot seguit el senyor Tresserras disposà es llegissin les excuses o renúncies per les quals han deixat d'assistir els senyors que manquen, que són els següents: Marià Jolis Pellicer, excusa per tenir més de 65 anys d'edat; Manuel Casas Orrisols, excusa per tenir més de 65 anys d'edat; Josep Mª Torras Prunés, excusa per incompatibilitat, per ésser jutge municipal; Francesc Rius Domènec, excusa per incompatibilitat i tenir més de 65 anys d'edat; Josep Domènec Baudila, excusa per impossibilitat física i tenir més de 65 anys d'edat; Joan Plana Escubós (el seu fill fa constar a l'ofici credencial que està absent; Joaquim Vayreda Aulet, es troba absent, per quin motiu segurament no ha pogut rebre al seu degut temps la comunicació, i Francesc Vayreda Carrera, excusa per impediment físic i tenir més de 65 anys.

Hi assistiren únicament els senyors següents: Joan Tresserras, Baudili Descals, Candi Agustí, Joan Capdevila, Maties Castanyer, Joan Pau, Tomàs Hostench, Joan Puigdevall, Rafel Arau, Francesc Puig, Joan Tutau, Enric Coromina i Antoni Casabó.

Feu us de la paraula el senyor Pau, qui demanà consti en acta la seva enèrgica protesta per la forma en que la Dictadura, en 1923, havia destituït l'Ajuntament i que l'actual manera de formar-los no recolzava en cap llei democràtica, ni responia a les idees de llibertat que ell professava, ja que, al seu entendre, havien d'ésser reposats els mateixos que en 1923 havien estat destituïts i que per tant, no essent així, ell feia renúncia del seu càrrec de Conseller.

El senyor Castanyer feu també us de la paraula i digué que tal vegada seria més convenient recabar del Governador o de l'Autoritat que correspongui, que l'Ajuntament pugui constituir-se sense cap intervenció de la Superlletat.

Els senyors Capdevila, Candi i Coromina feren manifestacions semblants a les del senyor Pau, i els dos primers digueren que si acceptaven el càrrec era per treballar per el bé d'Olot i sempre que ho puguin fer amb aquella llibertat que caracteritzaven les coses municipals, afegint, el senyor Agustí, que a son jutí el nom d'aquells que foren destituïts en 1923 i més tard empresonats, per faltes que no havien comès, devia donar-los-hi el poble una satisfacció, fent constar en acta que se'ls reconeixia com a veritables representants del poble i que llurs noms constin en el llibre d'actes.

La presidència digué que quedava constituït l'Ajuntament i convocava a tots els esmentats senyors regidors per el dia 27 a les onze del matí, per a acabar de donar compliment al ja citat R. D. del 15 de l'actual. I sense res més s'aixecà la sessió.

ELS ESPORTS

Els amadors de la cultura, no podem pas oblidar-ne una branca ben important: la cultura física. Per això, des d'aquestes planes, procurarem ocupar-nos de totes les manifestacions esportives que es celebren a la nostra ciutat, bo i col·laborant amb el nostre comentari i orientació per tal que l'esport assoleixi a casa nostra el nivell i el nom que ens correspon.

ACCIO CIUTADANA es complau, en aquest primer número, saludar als esportistes i a tota l'afició.

FUTBOL

Olot F. C., 3. - Escala F. C., 2

Diuenge passat es jugà l'últim partit de campionat, partit amb no gaires encisos, i que guanyaren els locals per la mínima diferència.

Gairebé dominaren en tot el partit, però la mala col·locació de la defensa permeté als de l'Escala que dues arrencades dels extrems els valgessin dos gols.

La desgràcia unes vegades i la falta de connexió i xutadors a la línia davantera, privaren a l'equi local de treure més profit del domini i d'obtenir un èxit més crescut.

L'arbitratge força dolent.

La classificació final és la següent:

	J.	G.	P.	E.	F.	C.	P.
Figueres	12	8	1	3	30	11	19
Palamós	12	9	3	0	32	18	18
Farnés D.	12	6	5	1	32	22	18
Olot	12	5	5	2	28	20	12
Escala	12	5	6	1	32	37	11
Bisbal	12	4	6	2	17	29	10
Cassà	12	0	11	1	8	48	1

Com es pot veure, després de tot, Olot queda ben situat; queda al mig—s'aparta tant del campió com del colista.

Només lamentem que la desgraciada confecció de l'equip en el partit jugat en el nostre Camp amb el «Farnés D.», ens fes perdre dos punts que ens haurien estat preciosos; ens els deixarem emportar sense gaire esforç pels de Santa Coloma, i ens haurien permès situarnos a tercers, que ja és un lloc més honorós.

El Santa Coloma, al batre a la Bisbal per 5 a 1, es queda a tercer, mentres que la Bisbal no es mou del lloc on era.

Amb aquest ordre de classificació queda finit el el campionat.

EXCURSIONISME

El passat diumenge, un grup d'olotins, en nombre d'una cinquantena, efectuaren una excursió a Sant Pere de Roda. Visitaren de pas: Figueres, Castelló d'Ampúries i Port de la Selva.

El dia esplèndid que els acompanyà, malgrat la lleugera calitja que cobria tot l'horitzó, els permefé d'admirar el magnífic panorama que del cim d'aquella muntanya (700 metres sobre el nivell del mar) es divisava. Així mateix hom restà admirat dels formosos capitells romànics existents en aquell ruïnós, però formós i gegantí Monestir.

Retornaren tots complacudíssims de la jornada.

D'ací i d'allà

Avui veurà també la llum el setmanari «Gaseta d'Olot», a quins elements saludem efusivament, per creure que en determinats aspectes essencialment havem de coincidir.

El dia 26 prengueren possessió dels càrrecs en els Ajuntaments i Diputacions els nous consellers nomenats per disposició de R. D. del Govern Berenguer; cal remarcar el fet de que siguin quasi tots els que protesten de la forma en que han d'ésser constituïdes dites corporacions, tota vegada que el que entenem havia de fer-se, era reposar els consellers destituïts l'any 1923.

Es de lloar la disposició del senyor Maluquer i Viladot, actual president de la Diputació de Barcelona, ordenant a la «Hoja Oficial» de Barcelona de que si dilluns pròxim el Govern no ha pres l'acord de suprimir-les en general, surti redactada en català.

A Vic la constitució de l'Ajuntament va ésser rebuda amb simpatia per tot el poble, que espera excitadament que els detingurs per els últims esdeveniments de protesta contra l'Ajuntament destituït, siguin posats en llibertat.

La manifestació que feren per a expansionar aquests desigs, vaigué als vigatans un mort i diversos ferits, no obstant i tenir el sargent de la guàrdia civil ordre de l'alcalde de retirar-se amb la força.

Per tenir-ho en compte, voldríem saber quina és la primera autoritat de les localitats.

Demà, diumenge, sols restaran obertes les farmàcies dels senyors Josep M.ª Llach i Joaquim Ros.

Demà estaran oberts els estancs n.º 2, del Passeig de Blay; n.º 3, del carrer de Sant Rafael, i n.º 5, del carrer de la Proa.

Amb motiu del Carnaval, s'anuncien grans balls per a avui, demà, dilluns i dimarts, en les societats «Centre Obrer», «Centre Fontanella» i «Indústria i Comerç».

Per avui, en la societat «Centre Fontanella» s'hi anuncia una exhibició de *tango modern* per la notable parella «Lewis and Mary».

El ball del dilluns de la societat «Indústria i Comerç» tindrà lloc en el Teatre Principal.

La Empresa del Teatre Principal anuncia també grans balls amb un regal d'un dormitori.

Per a aquests tres dies de Carnaval, ha estat contractada a Santa Coloma de Farnés, la popular còbra-orquestra d'aquesta ciutat «La Principal Olotina».

Revista de Premsa

DISCURSOS

Ens plau remarcar, per la seva significació política o identificació amb les idees avui quasi unànimament sentides, els paràgrafs següents:

De Miquel d'Unamuno a la tribuna de la Societat «El Sitio de Bilbao»:

«Dicen también que han restablecido el orden, que ya no hay atentados ni pistoleros. Naturalmente, ¡como que los pistoleros que atentaban estaban al servicio de Gobernación!»

«Quien ha querido restablecer el imperio y la cruzada y ha querido ser absoluto, ya no puede ser ni absoluto ni relativo. Se ha concluido, se ha concluido definitivamente, y cuanto más tiempo tarde caerá envuelto en mayor fango y en fango más hediondo.»

D'Eduard Ortega i Gasset al Centre Republicà d'Irun: *Els assassins d'idees*

«No nos engañan amnistías que no aceptamos. Si yo he pasado la frontera uo es porque haya amnistía. No puedo aceptar perdón de delitos que no he cometido. Yo creo haber cumplido con mi deber. Otros son los delincuentes, que andan rodeados de policías que les protegen. Tienen temor, como ese Martínez Anido, que anda por ahí con una cuerda de agentes, de esos mismos agentes que persiguieron a muchas personas porque tenían ideas distintas a quienes les mandaban. Pero los policías deben ir contra los criminales y no contra las ideas. Nada hay más criminal que asesinar una idea.»

De Ferran de los Ríos a Oviedo i a Jijón.

La República no es punt de parada, sino punt de partida.

«Pensad, obreros que me escuchais, que todo ideal social tiene una idea redentora y que ese ideal tiene un contenido de libertad y democracia; sin eso no podrá haber nada. Yo no digo que la República haya de ser la parada; digo que la República ha de ser el arranque de una conciencia liberal. Por eso creo que las fuerzas obreras no deben ser un obstáculo para ella.

Afirma que los socialistas serán el apoyo más firme que tenga la República, y que viviran abrazados a ella, no para ahogarla, sino para vivificarla con su espíritu.

«Hombres de conciencia liberal, para quienes hoy es el común denominador la República, tened cuidado que los expectantes de la política no desvien la dirección de los destinos españoles! ¡Ah de la proa! ¡Alerta buena guardia!»

De Miquel Maura a l'«Ateneo Guipuzcuano» de Sant Sebastià:

«La segunda etapa que hay que atravesar es la de responsabilidades, que pueden exigirse antes de las Cortes. Hay las administrativas y las penales. El procedimiento ha de variar para cada una. Pero hay que asegurar a todo ciudadano su derecho a recurrir contra todo posible abuso que se hubiese cometido. Porque, señores, no pueden ni deben quedar en silencio y sin castigo ciertos atentados de ilegalidad. Ahí está, por ejemplo, ese formidable acto de cohecho que es la suscripción que se hizo en favor del dictador.

«¿O es que va a quedar eso en silencio? ¿Es que va a quedar sin castigo ese asalto a las cajas de Ayuntamientos y Diputaciones? ¿Es que no se van a exigir responsabilidades por esos cuatro millones arrebatados al contribuyente? Hace falta un tribunal con plenos derechos para examinar tales enormidades. Es imprescindible.»

«La Constitución que ha jurado el Gobierno es la del 76, y es el pacto entre la monarquía y el pueblo. Este pacto se rompió en 1923. Así llegó el año 25, cuando se formó ese Ministerio de hombres civiles que acaba de morir de muerte civil. La monarquía se atribuyó entonces todos los poderes, sin contar para nada con el pueblo. Y este parte tiene ahora derecho a exigir responsabilidades. Desde 1925 hasta 1930, todas las partes de ese pacto han sido rotas; se ha pisoteado y escarnecido.»

«La Monarquía sabe por ejemplo, que convocar Cortes es tanto como jubilarse, y no las convocará, pero la opinión liberal, que alcanza desde la extrema izquierda a la derecha, espera consciente y con el arma al brazo para no dejarse engañar.»

«Así, si algún hombre prestigioso levanta la bandera de la aerecha republicana, a él me uniré. Y si este hombre no sale, seré yo mismo quien, dentro de mi modestia, alce esa bandera. Soy un hombre de derecho y profeso la religión católico-apostólico-romana, pero creo que ésta es mi obligación civil.»

De Jiménez Asúa a la «Casa del Poble» de Madrid:

«Estamos bajo el peso clerical, que declara pecado la libertad. Hay que decir siempre, hay que repetir en todo momento, que la libertad no es un pecado, sino un instrumento de progreso y una elemental medida de higiene y de dignidad ciudadanas. Hay que ser liberal ante todo. Y hay que ser republicano al servicio del socialismo.»

de Carles Capdevila a «La Publicitat»:

«...La dictadura ha desarticulat les dues sobiranes que la constitució coordinava. El cop d'espasa les ha separades d'una manera irreparable.

«...Ha fet envellir instantàniament els que l'han exercida, però també, amb l'embriaguesa de la impunitat, haurà arruïnat definitivament allò que més volia servir.»

de «La Rambla»:

«El nostre sentiment de democràcia i el nostre concepte de la dignitat humana ens obliga a ésser republicans; també ho som com a conseqüència inevitable de la nostra catalanitat. Fins ara sabem que devem a la monarquia: solament, doncs, podem confiar en la pública.»

Socialment tenim un sentit amplíssim de comprensió per tot el que considerem drets legítims dels obrers, no pas concessions. No emprem aquests mots a manera de tòpic. Diem el que sentim i tal com ho sentim, disposats a provar-ho en qualsevol ocasió.»

de «La Publicitat» retallem els punts bàsics que els socialistes barcelonins els pregunen de publicar:

1. Esta agrupación, fiel a la disciplina del partido socialista, obrará en todo momento de acuerdo con el Comité nacional.

2. Total imposibilidad de inteligencia con los partidos monárquicos, por muy liberales que sean o digan ser.

3. Necesidad absoluta de que se llegue a una leal inteligencia con los partidos franca y abiertamente republicanos.»

d'un article de Marcellí Domingo a «El Liberal de Madrid»:

«Nuestra posición será la de Gambetta en 1870 con respecto a Thiers; será la de los socialistas alemanes, abandonando un instante el problema de la escuela única para coincidir con los católicos en la defensa de la República. ¿Puede pedírseles una mayor transigencia?»

de «La Rambla»:

«Un cas curiós esdevingut en el procés contra Morera i Ventalló.

L'auditor de guerra demana el processament de l'advocat Xavier Regàs, que actuà de defensor en aquesta causa. I potser l'aconsegueixi i tot. Per bé que enlloc del món—ni a la Itàlia feixista, que gairebé n'és fora—no hi ha precedents d'un atemptat semblant contra la llibertat de defensa, la jurisdicció militar espanyola sol prescindir d'escrúpols minsos. Si no hi ha precedents, els crearà, i avall.

Però, què va dir, en síntesi, Regàs per fer-se creditor a mesures d'aquest ordre? Va comentar desfavorablement l'actuació del general Milans del Bosch i digué que unitat i integritat són conceptes diferents, i que una «quasi confessió» no ha tingut mai cap valor jurídic. Tot això són axiomes de domini públic i no justifiquen des de cap punt de vista el processament.»

D'A. Rovira i Virgili a «La Nau»:

«Mai com ara no ha estat tan clar el deure dels republicans de la nostra terra. Hem de treballar, simultàniament, per la República i per Catalunya. No podem renunciar ni ajornar l'un d'aquests dos ideals en perjudici de l'altre. Si féssim això, perjudicariem tots dos ideals alhora.

Hi hagué un temps en què semblava incompatible la lluita simultània per Catalunya i per la República. Tant pel cantó dels catalanistes com pel cantó dels republicans hom cometé errors greus que feren aparèixer exteriorment com a enemics el catalanisme i el republicanisme. Per a molta gent, ésser catalanista equivalia a ésser antirepublicà, i ésser republicà equivalia a ésser anticatalanista.

Més endavant desaparegué aquest engany. La causa de Catalunya i la causa de la República foren considerades compatibles. Però no s'arribà encara a la penetració entre les dues causes. Aquestes idealitats resultaven independents, deslligades, com a pertanyents a problemes diversos i separats.

Avui som ja dins el tercer moment, que és el de la solidaritat de la causa republicana i la causa catalana. Essent republicans fem un servei a Catalunya. Essent catalanistes fem un servei a la República.

Per això no podem prescindir avui de cap d'aquests ideals. No comprenem com, en les presents circumstàncies, es pot treballar per Catalunya anant contra la República o prescindint del problema de la forma de govern. No comprenem tampoc com es pot treballar per la República, des de la nostra terra, contradint o arrencant les aspiracions catalanes.

Tots dos problemes són ben vius en l'actualitat. El de Catalunya és perenne com la terra que l'aguanta. El de la República és plantejat pels fets més encara que per les doctrines. El republicanisme no és avui, a l'Estat espanyol, una qüestió doctrinal. És una qüestió històrica. La qüestió de la República i de la Monarquia, en aquest cas, té noms propis i fesomies conegudes.

Que ningú no surti, doncs, amb aquells sofismes d'altres dies, segons els quals cal prescindir de la República per treballar per Catalunya o cal prescindir de Catalunya per treballar per la República. Com a bons democràtics i com a bons catalans unim en el nostre cor, més estretament que mai, la idea republicana i el sentiment catalanesc.»

Notes de Redacció

Volguent que el nostre setmanari esdevingui un vertader portaveu popular, posem a la disposició dels lectors una secció que es titularà «Tribuna lliure», des d'on podran fer-se tota classe de manifestacions, no contràries a l'ideari del periòdic, reservant-nos sempre el dret de fer-hi alguna observació.

Es precis, perquè siguin publicades, que portin la signatura corresponent.

Ofereim les nostres planes per a la publicació de les llistes de la subscripció oberta per la Vidua i fill de Martí Vilanova.

Imp. de Pere Aubert, Nou de Sant Antoni 7.—Olot

BANC DE CATALUNYA

SUCURSAL D'OLOT

SANT RAFEL, 24

Compra i Venda de Valors = Descompte de Cupons = Canvis de monedes = Girs i Lletres de Crèdit per Espanya i Extranger = Negociació de Lletres = Suscripcions a Emprèstits = Comptes corrents en Moneda nacional i estrangera = Valors en Custòdia = Prèstecs en garantia de Valors, etc.

Negociem els cupons venciment 1er. Març pròxim i els dels Deutes de l'Estat venciment 1er. d'Abril

Josep Agustí

Fàbrica de Géneres de Punt

OLOT

Bona qualitat a baix preu Abans no era possible

Actualment a «LES TRES PORTES» trobarà mobles de tots estils, de qualitat extra, a preus excepcionalment baixos.

Demani presupost i es convencerà.

Mobles: «Les Tres Portes» Hospici 9-OLOT

SOCIETAT ANONIMA DE TRANSPORTS OLOT

De conformitat al que prevé l'article 18 dels Estatuts per que es regeix aquesta Societat, el Consell d'Administració ha acordat assenyalar el dia 2 de Març, per a la celebració de la Junta General ordinària de senyors Accionistes, que tindrà lloc en el local Social a dos quarts d'una de la tarda, a l'objecte d'aprovar el BALANÇ i MEMORIA de l'últim exercici i procedir a la elecció dels senyors que han de renovar la Junta de Govern de la mateixa.

P. A. del C. d'A.,
El Director-Gerent,
JOSEP PUJOL

COMERÇ DE GRANS I VINS DE TOTES CLASSES
— DE —

Esteve Hostench Trasfí

CARRER DE GIRONA, 8 ————— OLOT

Selectes vins de taula; **DORATS** i **NEGRES**, des del mòdic preu de 26 pessetes el bot.

Finíssims vins de postres; **XERES SEC I DOLÇ**, **MALAGA**, **MOSCATELLS**, **MISTELES** i **RANÇIS**, a preus increïbles de baixos.

Dipòsit i venda del famós Aperitíu i reconstituent **MONJA-QUINA**

Venda exclussiva per tota aquesta comarca, de l'antic i acreditat de sempre, **Sabó CHIMBO**

Esteve Molas

Clivillers, 21. - Olot

MÚSICA - JUGUETS - FOTOGRAFIA

i els mai igualats discos i aparells

La Voz de su Amo

ÚNIC I EXCLUSSIU A OLOT

Fàbrica de Corretges Andreu Serrano

LA GARRIGA (Barcelona) - Teléfon, 39

Sucursal a OLOT (Girona): Valls Nous, 18. - Teléfon, 20

Les corretges i demés productes marca "VARRIOR" signifiquen garantia de qualitat. Preus sense competència

Unions per a corretges, tiretes, tiratacos, tacos

Gran Stok de politxes de fusta a preus inverossímils

Accessoris en general per a la indústria. Important stok de ganxos llegítims CLIPER

OLIS I GRASSES MINERALS

Xampany RIGOL

Es el preferit per
la gent de bon paladar

Representant a Olot i Comarca:

J. Rigau Mitjà

Valls Nous, 18. - Olot